

UDK: 81'373.46

Shohsanam XUDOYOROVA,
Talaba, Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Gulruh BAHODIROVA,
PhD, Shahrisabz davlat pedagogika instituti
E-mail: gulruhbahodirova7777@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-4898-3859>

F.f.d., professor B. Bahriddinova taqrizi asosida

RAQAMLI VA INTERNET TEXNOLOGIYALARINING TIL RIVOJLANISHIGA TA'SIRI

Annotatsiya

Maqola kompyuter texnologiyalari ta'sirida tillarning rivojlanishini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar til rivojlanishiga ta'sir qiladi, ammo foydalanuvchilarning so'z boyligi raqamli texnologiyalar doirasiga qarab kengayib bormoqda. Xususan, yoshlar, hatto ingliz tilini yaxshi bilsalar ham, biznes slanglarini bilishmaydi, yetuk avlod esa o'yin-kulgidan kelib chiqqan yoshlar slanglarini deyarli bilmaydi. Ushbu tadqiqot kompyuter kelib chiqishi so'zlari bilan nutq so'zlarini kengaytirish orqali muloqotning qulay usullarini izlayotgan filologlar va raqamli texnologiyalar mutaxassislari uchun amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: neologizm, slang, raqamlashtirish, muloqot, ijtimoiy media, til.

THE IMPACT OF DIGITAL AND INTERNET TECHNOLOGIES ON LANGUAGE DEVELOPMENT

Annotation

This article is devoted to the study of language development under the influence of computer and internet technologies. The research findings indicate that digital technologies significantly affect language development, while users' vocabulary continues to expand depending on their involvement in digital technologies. In particular, young people, even if they have a good command of English, are often unfamiliar with business slang, whereas the older generation hardly understands youth slang originating from entertainment culture. This study is of practical importance for philologists and digital technology specialists seeking convenient ways of communication through the enrichment of speech with words and expressions derived from computer technologies.

Keywords: neologism, slang, digitalization, communication, social media, language.

ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВЫХ И ИНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГИЙ НА РАЗВИТИЕ ЯЗЫКА

Аннотация

Данная статья посвящена изучению развития языков под влиянием компьютерных и интернет-технологий. Результаты исследования показали, что цифровые технологии оказывают значительное влияние на развитие языка, а словарный запас пользователей расширяется в зависимости от их вовлечённости в сферу цифровых технологий. В частности, молодёжь, даже хорошо владея английским языком, недостаточно знакома с бизнес-сленгом, тогда как представители старшего поколения почти не понимают молодёжный сленг, возникший в развлекательной среде. Настоящее исследование имеет практическое значение для филологов и специалистов в области цифровых технологий, которые ищут удобные способы коммуникации посредством обогащения речи словами и выражениями, связанными с компьютерными технологиями.

Ключевые слова: неологизм, сленг, цифровизация, коммуникация, социальные медиа, язык.

Kirish. Dunyodagi hech bir til so'zlar va iboralarning doimiy, o'zgaras tuzilishi emas. Shuning uchun u turli omillar ta'sirida rivojlanadi va yangi so'zlar va o'zgarishlar bilan to'ldiriladi. Bunga ingliz tili kabi xalqaro qo'llaniladigan tillar va uzbek tili kabi butun dunyoda mashhur bo'lmagan har qanday mamlakatning milliy tillari ta'sir qiladi.

Bugungi kunda til rivojlanishi hayotning barcha sohalariga kirib kelgan raqamlashtirish bilan belgilanadi. Bugungi kunda har qanday rivojlangan yoki rivojlanayotgan mamlakat aholisining aksariyati o'yin-kulgi uchun ijtimoiy tarmoqlardan va ish uchun Internetdan foydalanadi. Xalqaro savdoni rivojlantirishga yordam beradigan global jarayonlar biznes jarayonlarida xalqaro aloqa tillarining tarqalishiga olib keladi. Hozirgi kunda xorijiy tilni, xususan, ingliz tilini bilish o'zbekistonliklar uchun yuqori maoshli ishga joylashish uchun muhim omil hisoblanadi. Shuning uchun global jarayonlar ta'siri ostida xalqaro aloqalarni tashkil qilishda ham xorijiy til, ham raqamli texnologiyalar qo'llanilishi ajablanarli emas, bu esa tilning rivojlanishiga bevosita ta'sir qiladi. Bunday aloqa jarayonlarida biznes munosabatlari yoki aloqalarning barcha ishtirokchilari uchun tushunarli bo'lgan umumiy so'zlar lug'atidan foydalaniladi. Iboralar qisqaradi va gap tuzishning grammatik va sintaktik qoidalari o'zgaradi.

Shubhasiz, raqamlashtirish til rivojlanishiga ta'sir qiladi, deb aytishimiz mumkin, ammo bu faqat empirik tadqiqotlar va dalillarni talab qiladigan gipotezadir.

Ushbu tadqiqot raqamlashtirishning o'zbek va ingliz tillarining rivojlanishiga ta'sirini baholashga qaratilgan.

Adabiyotlar tahlili. Raqamli texnologiyalarning til rivojlanishiga, xususan, individual dunyo tillariga ta'siri muammosi tilshunoslikda nisbatan yangi va hali yetarlicha o'rganilmagan. Biroq, biz bu va unga bog'liq mavzular bo'yicha bir nechta muhim tadqiqotlarni aniqlashimiz mumkin. Bu sohadagi dastlabki ishlar 1980-yillarda paydo bo'la boshladi. Xususan, Braun universitetining taniqli tadqiqotchisi Baron N. S.ning (1984) "Kompyuter aloqasi tilni o'zgartiruvchi kuch sifatida" maqolasi. Keyinchalik Baron ushbu muammoga bir nechta to'liq monografik tadqiqotlarni bag'ishladi, ular orasida "Doim bog'langan: Internet va mobil aloqa dunyosida til" (Baron, 2010) ni eslatib o'tish joiz.

Gao L.ning (2006) kompyuter aloqasi va Internet ta'sirida xitoy tilidagi o'zgarishlar haqidagi ishi e'tiborga loyiqdir. Bizning fikrimizcha, yana bir qiziqarli ish Panyushkina O.ning (2014) maqolasidir. "Ijtimoiy tarmoqlar ta'sirida til o'zgarishi (ispan tili materiallari asosida)." Ushbu tadqiqot faqat ispan tilini ko'rib chiqadi va ispan tilidagi ijtimoiy tarmoqlardagi muloqotning bir nechta o'ziga xos xususiyatlarini ochib beradi, ammo muallif hali ham bir nechta qiziqarli umumlashtiruvchi xulosalar chiqaradi:

Metodologiya. Ishning metodologik asosi ingliz va o'zbek leksikologiyasiga bog'ishlangan olimlarning tadqiqotlari edi. Tadqiqot davomida tavsifiy, strukturaviy va qiyosiy usullar qo'llanildi. So'zlarning ma'nolarini aniqlashda komponent tahlili qo'llanildi.

Natijalar va muhokama. Til so'zlarning statik to'plami emas va u so'zlashuvchilar jamiyatida sodir bo'ladigan ko'plab jarayonlarga bog'liq. Tilning rivojlanishi tabiiy jarayondir.

Raqamlashtirish til rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Raqamlashtirishning asosiy natijasi yangi tushunchalarni (Internet, elektron pochta, brauzer, server) shakllantiradigan neologizmlarning shakllanishidir.

Neologizmlarning paydo bo'lishi tilning fonetik va grammatik jihatlarga ta'sir qiladi, qisqartmalar, orfografiya, tinish belgilari va boshqalar keng tarqaladi.

Axborot texnologiyalarining tillar rivojlanishiga eng muhim ta'siri

kompyuter sohasi bilan bevosita bog'liq bo'lgan neologizmlarning shakllanishidir (Chatfield, 2013).

Shunday qilib, so'nggi bir necha o'n yilliklarda ingliz lug'atida avatar, xeshteg, trolling, mem, spam, lol, geek va boshqalar kabi yangi so'zlar paydo bo'ldi. Bu so'zlarning barchasi nafaqat ingliz tilida, balki o'zbek tilida ham, ayniqsa ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanadigan yoki raqamlashtirish sohasida ishlaydigan odamlar orasida slangdor.

Shunday qilib, biz tilning shakllanishida axborot texnologiyalarining rivojlanishi va ommaviy tarqalishi kabi ekstralingvistik omilning hal qiluvchi roli haqida gapirishimiz mumkin.

Yangi raqamli so'zlarni ilmiy adabiyotlarda turlicha atash mumkin. Bundan tashqari, tadqiqotchilar butun lug'atni tarkibiy qismlarga ajratishda turlicha yondashuvlarni qo'llaydilar: tarixiy, ijtimoiy tarmoqlar tomonidan shakllangan va masofaviy ish.

Raqamli neologizmlarning xronologiyasi:

– raqamli texnologiyalar paydo bo'lganidan beri mavjud bo'lgan va ushbu tillarning har biriga singib ketgan so'zlar va iboralar (kompyuter, dastur, ma'lumotlar, til, klaviatura, dasturlash);

– yangi tushunchalarning (ijtimoiy tarmoqlar, kontent, selfi va boshqalar) paydo bo'lishi natijasida nisbatan yaqinda (so'nggi 10-20 yil ichida) paydo bo'lgan so'zlar va iboralar;

– ishlatilmay qolgan texnologiyalar bilan bog'liq eskirgan leksik birliklar (disket, ICQ, modem).

Ijtimoiy tarmoqlarning neologizmlari:

– Internet memlari neologizmlarning ingliz va o'zbek tillarida paydo bo'lishining eng ko'p ishlatiladigan manbalaridan biridir (Shchurina, 2012; Bauckhage, 2011). Bundan tashqari, ushbu hodisani o'rganuvchilar internet muloqotining istehzoli madaniyati juda ko'p sonli yangi so'z boyliklarini yaratishini ta'kidlaydilar, ulardan foydalanish ko'pincha Internet doirasidan tashqariga chiqadi.

– Qisqartmalar va emoji'lar alohida ta'kidlashga loyiqdir. Ular mobil aloqaning keng rivojlanishi va xabarlarning tezkor kiritilishi ta'siri ostida paydo bo'ldi, ular bilan almashish uchun hozirda ko'plab mashhur xizmatlar (WhatsApp, Facebook Messenger va boshqalar) mavjud. Bu ta'sirning oqibatlarida yangi qisqartmalar paydo bo'lishi, harflar va so'zlar o'rniga belgilar, xeshteglar, kulgichlarning keng qo'llanilishi va boshqalar bor. Bundan tashqari, kundalik muloqotda matn terish orqali vaqtini tejash istagi tilning orfografiyasi, tinish belgilari va grammatikasining tuzilishida jiddiy o'zgarishlarga olib keladi. Va bu ingliz va o'zbek tillariga ham tegishli.

Masofaviy ishning neologizmlari. Raqamli texnologiyalarining rivojlanishi butun dunyoga Covid-19 karantin cheklavlaridan muvaffaqiyatli omon qolish imkonini berdi. Bir necha oydan so'ng, ko'plab ishlab chiqarish jarayonlari masofaviy ish rejimiga o'tkazildi, bu esa videokonferensiya orqali yangi muloqot madaniyatining paydo bo'lishiga ta'sir ko'rsatdi. Bu jihatdan raqamlashtirish odamlarga uchrashuvlar va qo'ng'iroqlar orqali tezkor aloqa o'rnatishga va aniq ish muddatlarini va uyda bajarilishi kerak bo'lgan ish hajmini belgilashga yordam berdi.

Hozirgi kunda global Internet makoni neologizmlar va yangi so'zlar va iboralar faol shakllanayotgan maxsus ko'p tili va ko'p madaniyatli muhitni yaratadi. Internet tilini o'rganish – bu britaniyalik tadqiqotchi Devid Kristal (2001) tomonidan boshlangan. Xalqaro internet hamjamiyati ushbu so'zlarni tahlil qilish, tarqatish va ommalashtirishda faol ishtirok etadi. Hatto onlayn makonda yoshlar orasida mashhur bo'lgan so'zlarning ma'nosini tushuntiruvchi neologizmlar va internet slanglarining doimiy ravishda yangilanib turadigan lug'atlari ham mavjud (Pyrkalo, 1998; Stavyt'ska, 2003).

Tadqiqotda yangi so'zlarning paydo bo'lishi raqamlashtirish yoki boshqa jarayonlarning natijasi ekanligi tekshirildi. Empirik tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, yangi so'zlarning asosiy manbasi xorijiy tillarga qaraganda ko'proq ijtimoiy tarmoqlardir, chunki ijtimoiy tarmoqlardan foydalanadigan odamlar xorijiy tillarda so'zlashadigan odamlarga qaraganda ancha ko'p. Kuznetsova va Vahromova (2009) inson faoliyatining boshqa hech bir sohasi, tibbiyotdan tashqari, neologizmlarning paydo bo'lishi borasida kompyuter texnologiyalari sohasi bilan raqobatlasha olmaydi, deb hisoblashadi. O'zbek va ingliz tillari axborotlashtirishdan sezilarli darajada ta'sirlangan. Bugungi kunda ingliz tili nafaqat xalqaro til, balki Internetning asosiy tili va axborot texnologiyalari bilan bog'liq neologizmlarning eng muhim "yetkazib beruvchisi" hisoblanadi. (Collot & Belmore, 1996; Havlyuk, 2003).

Shu bilan birga, kompyuterlashtirish va raqamlashtirish tilga bevosita va bilvosita ta'sir ko'rsatadi. Xususan, tilga ta'sir qilishning bilvosita usullari globalizatsiya va Amerika tilining global miqyosda ommalashishi orqali amalga oshiriladi (Hans, 2017).

Yangi so'zlarning paydo bo'lishiga odamlarning munosabatini tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, bu asosan ijobiy, ammo ba'zilar raqamli dunyodan kelgan so'zlarni salbiy hodisa deb hisoblashadi (Liu va boshqalar, 2019). Maulidiya va boshqalar (2021) va Golovanova va Yakimenko (2019) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, yosh avlodning aksariyati kundalik hayotda slanglardan faol foydalanadilar.

Shu bilan birga, yoshlar slanglardan nafaqat ijtimoiy tarmoqlarda muloqot paytida, balki do'stlari bilan vaqt o'tkazganlarida ham foydalanadilar. Ko'pgina yoshlar slang tengdoshlari tomonidan adabiy tilga qaraganda yaxshiroq qabul qilinishiga ishonishadi va bunday so'zlardan foydalanish zamonaviy inson obro'sini va do'stona munosabatlarni shakllantirishga yordam beradi. Bu fakt ijtimoiy tarmoqlardagi muloqot slang so'zlarining paydo bo'lishi orqali nutq rivojlanishini rag'batlantirishini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, kundalik hayotda adabiy til zamonaviylik va konservativizm belgisiga aylanadi (Maulidiya va boshqalar, 2021).

Bu holatda, aholining ma'lum bir qismi va ilmiy tadqiqotchilar jangovar so'zlardan foydalanish milliy madaniyat va tilning qadriini pasaytiradi deb hisoblashganida, diskursiv lahzalar mavjud (Semeniuk va boshqalar, 2020). Zaifroq tilning Amerikalashtirilishi deb ataladigan jarayon mavjud bo'lib, buni nafaqat o'zbek tilida, balki butun dunyo bo'ylab boshqa tillarda ham ko'rish mumkin (Chaoyuan, 2016; Hjarvard, 2003). Umuman olganda, o'zbek tili tez globalashuv orqali axborot texnologiyalari ta'sirida o'z-o'ziga xosligini yo'qotmoqda va yozishmalarda adabiy til juda kamdan kam hollarda, faqat ish yozishmalari sifatida ishlatiladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, slangli so'zlardan foydalanish odatda odamning ijtimoiy mavqeyiga yoki yoshiga bog'liq emas. Biroq, bu so'zlar ro'yxati odamning Internetdagi faoliyati turiga qarab belgilanadi. Xususan, doimiy ish bilan band bo'lgan mehnatga layoqatli yoshdagi odamlarning so'z boyligida ishni tashkil qilish uchun zarur bo'lgan xorijiy so'zlar mavjud. O'z navbatida, yoshlar deyarli biznes slanglarini tushunishmaydi va kompyuter slanglarini qisman tushunishadi. Muayyan slangli so'zlarni bilish va tushunish uchun odamlar ular ishlatiladigan tegishli muhitda bo'lishlari yoki slangli so'z tarjimonlaridan foydalanishlari kerak.

Ko'pgina o'zbek neologizmlari mavjud inglizcha so'zga qo'shimchalar va qo'shimchalar qo'shish orqali hosil bo'ladi, shuning uchun ularni ko'pincha suhbatda tanib olish va tushunish mumkin. Ammo ba'zida ularning ma'nolarini maxsus talqin qilmasdan, hatto ingliz tilini o'rtacha bilsangiz ham, tushunishning iloji bo'lmagan holatlar ham mavjud. O'zbek tilini axborot texnologiyalari lug'ati bilan boyitishning eng keng tarqalgan usuli bu asosan ingliz tilidan qarz olishdir. Biroq, dastlab shakllangan so'zlar va iboralarning ma'lum bir qismi ham mavjud bo'lib, ularning ko'pchiligi sinonim bo'lib xizmat qiladi.

Xulosalar. Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli texnologiyalar nutqning rivojlanishiga ta'sir qiladi degan xulosaga kelishimiz mumkin. Biroq, bu yagona ta'sir qiluvchi omil emas. Globallashuv omili ham muhim ahamiyatga ega, bu ingliz tilining hayotning barcha sohalarida, xususan, biznes jarayonlari va o'yin-kulgi sohasida tarqalishida namoyon bo'ladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, umuman olganda, yosh aholi yangi so'zlarning paydo bo'lishiga betaraf, kekka odamlar esa noaniq munosabatda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, slangli so'zlardan

foydalanish yoshga emas, balki inson yashaydigan muhitga bog'liq. Xususan, ijtimoiy tarmoqlardan ko'ngilochar maqsadlarda foydalanadigan yoshlarning lug'atida yoshlar ko'ngilochar slanglari mavjud. Voyaga yetgan avlod esa ko'proq biznes slanglaridan foydalanadi, bu esa yoshlar uchun tushunarsizdir. Raqamlashtirishning til rivojlanishiga bevosita ta'siriga kelsak, bu kompyuter sohasida yangi tushunchalar, obyektlar, narsalar va hodisalarning paydo bo'lishi orqali amalga oshiriladi. Bu so'zlar ingliz tilini o'zgartiradi va keyin ular boshqa tillarga o'zlashtiriladi. Shu bilan birga, so'zlar yoki iboralar obyektning holati, uning tavsifi, harakati yoki xususiyati uchun mas'ul bo'lgan mos keladigan nutq qismining tuzilishi qoidalariga muvofiq o'zgartirilishi mumkin. Raqamlashtirish yordamida amalga oshiriladigan xalqaro muloqot ham tilni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Chet tillarini biladigan odamlar suhbatda chet tilidan kelib chiqqan so'zlardan foydalanadilar. Tadqiqotning amaliy ahamiyati filologlar va dasturchilar tomonidan yagona kommunikatsiya lug'atlarini yaratishda foydalanishidir.

ADABIYOTLAR

1. Baron, N. S. (1984). Computer Mediated Communication as a Force in Language Change. *Visible Language*, 18(2), 118-141. <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/visiblelanguage/pdf/18.2/computer-mediated-communication-s-a-force-in-language-change.pdf>
2. Baron, N. S. (2010). *Always on: Language in an Online and Mobile World*. Oxford University Press, 304 p. DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195313055.001.0001>
3. Bauckhage, C. (2011). Insights into Internet Memes. *Proceedings of the Fifth International AAAI Conference on Weblogs and social media (Barcelona, Catalonia, Spain. July 17-21, 2011)*. California, Menlo Park: The AAAI Press, 42-49.
4. Bahodirovna, B. G. (2024). Interpretation of Embroidery Terms in Dictionaries. *Excellencia: International Multi-Disciplinary Journal of Education (2994-9521)*, 2 (6), 981-983.
5. Bakhodirova Gulruh Bakhodirovna. (2022). The role of sectoral lexis in the development of the formal language. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 3(6), 94–98. <https://doi.org/10.51699/cajlp.v3i6.387>
6. Chatfield, T. (2013). The 10 best words the internet has given English. *Gardien*. URL: <https://www.theguardian.com/books/2013/apr/17/tom-chatfield-top-10-internetneologisms>
7. Chaoyuan, L. (2016). Review on language studies & globalization. *Intercultural communication studies*, XXV (3), 320-326. URL: <https://web.uri.edu/iaics/files/LIChaoyuan.pdf>
8. Gao, L. (2006). Language contact and convergence in computer mediated communication. *World Englishes*, 25(2), 299-308. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.0083-2919.2006.00466.x>
9. Collot, M., and Belmore, N. (1996). *Electronic language: A new variety of english*. Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
10. Crystal, D. (2001). *Language and the Internet*. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 272 p.
11. Golovanova, D., & Yakimenko, I. (2019). The influence of Internet slang on the speech culture of modern youth. *Young Scientist*, 3(23), 1-3. URL: <https://moluch.ru/young/archive/23/1409/>
12. Hans, V. (2017). Globalisation: Changing language and landscape in hybrid times. *International Journal of English Language, Literature*, 7(3). URL: <https://ssrn.com/abstract=2989413>
13. Hjarvard, S. (2003). The globalisation of language. How the media contribute to the spread of English and the emergence of medialects. *Media, globalisation and identity*, III, 75-97. URL: DOI: <https://doi.org/10.1515/nor-2017-0272>
14. Havlyuk, D. (2003). Materials for a dictionary of Ukrainian computer slang. *Language and History*, 63/64, 14-15
15. Hoover, W., & Gough, P. (1990). The simple view of reading. *Reading and Writing*, 2(2), 127–160. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/BF00401799>
16. Kuznetsova, N., & Vakhromova, E. (2009). To the question of the linguistic prospects of neologisms in the computer sphere. *Bulletin of the Nizhny Novgorod University. N. I. Lobachevsky*, 6-2, 270-275.
17. Liu, S., Gui, D., Zuo Y., & Dai Y. (2019). Good Slang or Bad Slang? Embedding Internet Slang in Persuasive Advertising. *Frontiers*. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01251>
18. Maulidiya, R., Wijaya, S-E., Mauren, C., & Adha, T. (2021). Language Development of slang in the Younger Generation in the Digital Era. *OCF*. URL: <https://files.osf.io/v1/resources/xs7kd/providers/osfstorage/61cbd614b0ea71065db2b2b3?action=download&direct&version=1>
19. Panyushkina, O. (2014). Change of language under the influence of social networks (On the material of the Spanish language). *Almanac of Modern Science and Education*, 3(82), 133-135.
20. Pyrkalo, S. (1998). *The first dictionary of Ukrainian youth slang*. Kyiv.
21. Shchurina, Y. (2012). Internet memes as a phenomenon of Internet communication. *Scientific Dialogue*, 3, 161-173.
22. Stavyska, L. (2003). *A short dictionary of slang vocabulary of the Ukrainian language*. Kyiv: Krytyka, 336 p.
23. Semeniuk, O., Leleka, T., & Moskalenko, O. (2020). Globalization of Ukrainian language lexical system: age, gender and educational dimensions. *Advanced Education*, 15. URL: <http://ae.fl.kpi.ua/article/download/174640/208595>
24. Souza, C. Pádua, F., Lima, V., Lacerda, A., & Carneiro, C. (2018). A computational approach to support the creation of terminological neologisms in sign languages. *Computer Applications in Engineering Education*, 26(3), 517-530. DOI: <https://doi.org/10.1002/cae.21904>
25. *Urban Dictionary (n/d)*. Official site. URL: <http://www.urbandictionary.com/>
26. Vellutino, F., Tunmer, W., Jaccard, J., & Chen, R. (2007). Components of reading ability: multivariate evidence for a convergent skills model of reading development. *Scientific Studies of Reading*, 11(1), 3–32.